

Skeppsföreningen Albanus rf.
Medlemsbrev december 2009

Skeppsföreningen Albanus rf

”Föreningens ändamål är att tillvarata och förmedla kunskap, färdigheter, kultur och traditioner om seglation, fartyg, kustbygden och sjön genom att bedriva seglation för ungdoms- och kulturändamål huvudsakligen med den av föreningen rekonstruerade, byggda och ägda galeasen Albanus. Verksamheten skall speciellt inrikta sig till åländska ungdomar.”

(§2 i föreningens stadgar)

KONTORET

i Sjökvarteret har öppet
mån-fre kl 8.00–12.00
tfn 17545, mobil 04570450013, fax 17595
Sjökvarteret, 22100 Mariehamn
epost: albanus@aland.net
www.albanus.ax
Verksamhetsledare Kristian Öberg

STYRELSEN 2007

Lasse Berthén ordförande
Catrin Palmqvist viceordförande
B-O Eriksson
Henrik Engblom
Carl Mörn
Helge Engblom

Suppleanter:
Anna Nordlund
Börje Mattsson
Jenny Rådland
Pontus Olin

DU SOM ÄNNU INTE ÄR MEDLEM I SKEPPSFÖRENINGEN ALBANUS RF:

Medlemsavgift är EUR 10,- per år.
Ungdomsavgift under 25 år: EUR 5,-
Familjeavgift: Första medlem EUR 10,- andra EUR 5,- och de följande à EUR 2,50.
Konto: ÅAB 660100-2306975. Skriv namn o adress på giro!
Till dem som redan är medlemmar kommer inbetalningsgirot med medlemsbrevet i april.
Om man vill stödja föreningen går det naturligtvis bra att betala in även större summor!

Omslagsbild: Glada vinnare i S:t Petersburg. Foto Rasmus Olin

Emmy navigerar på Tall Ships' Race.

Albanus säsongen 2009

Ja då är den 21:a året avklarat och återigen har Albanus haft en lyckad seglingssäsong utan några missöden. Den största händelsen är nog utan tvivel etappsegern Gdynia – S:t Petersburg i Tall Ships' Race. En mycket fin insats av gänget ombord under ledning av skeppare Tero Ilus, där Albanus loggade 12,5 knop samma natt under racet då två polska skutor miste sina riggar. Trots att sjösjukan härjade och sömnbristen var stor var det ett mycket glatt gäng som fick ta mot 1:a priset av farbror Putin i S:t Petersburg.

Piratseglingarna för dagisarna i maj var ett nytt grepp som lyckades mycket väl trots att det var stora bekymmer med att få upp bron

över Lemströms kanal. Bengt Skogberg och B-O Eriksson var utklädda till piratskeppare och imponerade stort på barnen och delade ut piratpengar i guld från skattkistan när de nått hamnen.

I juni seglade Albanus efter ett längre uppehåll till Estland igen, denna gång med gäster från galeasen Ihana som byggs utanför Björneborg.

Tall Ships' Race är något som sätter fart på ungdomsverksamheten. Intresset var mycket gott bland ungdomarna som kom från Åland, Finland, Sverige, Norge och Danmark. Det visade sig även på helgseglingarna i maj och au-

Pirater på Albanus. Foto Agneta Finneman

MOB övning.

Tanja och Henka. Foto Clara Nyberg

Morgonmål på medlemsseglingen. Foto Clara Nyberg

gusti som var fullbokade. Vi är mycket glada för att Mariehamns stad och Ålands landskapsregering var med och finansierade detta äventyr. Ungdomarna hade själva bidragit via försäljningen i Jehu Huset 2008.

Samarbetet med museibyrån fortsatte även detta år då vi besökte Böö och Hamnö med två fulla turer. Inför nästa år planeras att uppmärksamma Föglö profilen Henrik Nylund med segling i hans hemnavatten.

Tyvårr så ställdes Sjöskolornas praktikseglingar in vilket är mycket ledsamt för alla berörda parter. Vi jobbar hårt för att på något sätt kunna genomföra dem nästa år. Vi tror stenhårt på att detta är en mycket värdefull erfarenhet vi ger dem.

Medlemsseglingen till Strömmingsmarknaden var återigen fullsatt med glada medlemmar där bl a besök på Utö och god mat gjorde äventyret till ett glatt minne.

Säsongen avslutades den 18 oktober då Albanus riggades ner och tömdes på talko.

Kristian

Besättningar 2009

Som vanligt har Tero Ilus och Kiku Stenbäck seglat mest av alla. De har haft god hjälp närmare 25 olika besättningsmän som under sommaren gjort en arbetsinsats för Albanus.

Vi hoppas nu på att de närmaste åren skall börja komma yngre skeppare från de egna leden som givetvis skall få chansen.

Skeppare har under säsongen varit Tero Ilus, B-O Erikson, Henka Karlsson, Eero Lehtovaara, Mikael Brenner, Jussi Sopanen, Anders Lassenius, Lasse Berthen och Bengt Skogberg och Dan Vikingsson.

Övrig besättning bestod av Kiku Stenbäck, Emmy Karlsson, Catrin Palmqvist, Agneta Finneman, Lasse Gottberg, Henrik Engblom, Kristian Öberg, Ebba Nordlund, Tanja Spormann-Karlsson, Otto Vuorinen, Mattias Laitinen, Tobias Nordlund och Sara Öberg.

Prentisseglingar 2010

Inför säsongen 2010 har vi mycket på gång! Förutom de spontana träffarna och helgseglingarna vår & höst planerar vi två större evenemang:

På upptäcksfärd i väster!

Vi håller som bäst på att planera en segling västerut, och på vår önskelista står Stockholms skärgård, Gotland, Christiansö och Bornholm. Vi försöker även samordna en träff med några svenska skutor.

Resan startar **den 28 juni** från Sjökvarteret, och vi skall vara tillbaka senast **den 11 juli**.

Seglingen kommer att delas i etapper med möjlighet att hoppa på/av. Mer om detta meddelas senare på hemsidan och via e-post.

Skutträff och kappsegling

Redan dagen efter hemkomst från väst blir det upptakt till skutkappseglingen! Vi avgår den **12 juli** från sjökvarteret och efter lite övning i vår vackra skärgård blir det skutträff, följt av racestart från Degerby den **14 juli**. Seglingen avslutas efter målgången i Mariehamn.

Seglingarna kostar 12 €/dag

för ungdomar i åldern 13-25 år. Är du äldre och ändå vill delta och dela med dig av dina kunskaper? Det kan faktiskt gå att ordna!

Inga förkunskaper i segling

behövs för att delta, men gärna ett gott humör! Vill du ha info om prentisaktiviteter via e-post så skicka ett mail till albanus@aland.net och berätta det!

Utsidan målas.

Underhåll och förbättringar på Albanus

Att underhålla och göra förbättringar har som tidigare konstaterats inget slut utan det blir varje vinter prioriteringar om vad som är viktigast.

Att underhålla en skuta finns det alltid olika åsikter om vad som är bästa sättet, somliga förespråkar att skutan skall vara ouppvärmad och då ruttnar mindre. Så var det förr! Andra tycker att man kan lämna bort sånt som enbart behagar ögat typ målade och lackade ytor under däck. Många åsikter och alla har väl rätt eller fel.

Albanus behöver hållas i gott skick så att man kan minimera risker för olyckor och avbrott i seglingarna och givetvis skall alltid ge ett gott intryck åt gäster och besökare.

Underhållsarbetena pågick under hela vinteruppehållet som där durken i förliga toan revs upp och plastades, stora delar av belysningen byttes ut mot led-lampor för att minska på elförbrukningen.

Mycket bättringsmålades under däck, reparationer av spruckna rör mellan toa och tankar förbättrade lukten på toan märkbart.

På utsidan, luckan och däck drevades och beckades, samtidigt uppdagades rötskador i bordläggning och tjockgångar som fick tillfälliga reparationer. Vi drevar allt mer för varje år, dels så tuggar Albanus drev då hon är ganska mjuk och det är samtidigt mycket viktigt att hålla allt väldrevat för att slippa vatten som rinner in och startar röta.

Vaterstagets kätting byttes ut, några vantskruvar byttes, resten av dem putsades upp och målades, alla gångor penslades med fårtalj och kläddes.

Äntligen fick Albanus varmvatten då en 75 lit beredare monterades under däck vid stormasten. Den kan värmas upp med land el, vid maskinkörning och via Webaston.

Efter mycket funderande, undersökande, tvivlande införskaffades ett elektroniskt sjökort, en 10 tums skärm som placerades i kajutan men väl synlig från akterdäck.

Spisen blev ett stort bekymmer där det ena efter det andra rasade ihop, reparatör Harry Lindqvist gjorde allt som var möjligt men då reservdelar ej mera var möjliga att få tag på beställdes en ny spis som monterades i mitten av säsongen.

Även detta år blev det svåra förhandlingar med Sjöfartsverket då det blev tvärstopp med att få Albanus klassat som Special Purpose Ship i Östersjöfart. Vi hade blint lytt deras krav och bla inköpt 24 st överlevnadsdräkter och trodde därefter att saken skulle vara klar men då kom beskedet att det spelar ingen roll vad vi gör något certifikat får vi inte. Problemet från Sjöfartsverket var att de olika avdelningarna inte visste vad högsta ledningen hade för åsikter.

Kristian

Slutgranskning på varvet.

Algots Varv

Då Albanus som sista båt var uppe på slipen innan Algots Varv lades ner för två år sedan och all utrustning såldes bort så då trodde vi nog att Albanus skulle tvingas till dockning utanför Åland.

Tur nog var slipen så gott som det ända som blev kvar på varet som nu planeras att bli bostadsområde. Nuvarande ägaren Jan-Erik Eklund var positiv då vi började fundera på var Albanus skulle torsättas. Med hjälp av varvsintresserade medlemmar sattes slipen igen i brukbart skick.

Första dagarna i november tog vi upp Albanus med egna krafter och allt gick mycket bra. Hasse Holmström och Lasse Hagström började direkt med de planerade reparationer. Vi visste att det fanns röta i förskeppet. Efter att den skadade bordläggningen tagits bort visade det sig att även innerstävans var angripen, även spantbitar och fyllningen runt ankarklysen hade mindre rötskador.

Lasse H. Ippar.

Vi har kunnat konstatera att det finns en läcka under peket i stävans där vatten rinner in och då det ej hinner torka blir det röta.

Träarbetet i fören blir klart sista dagarna i november och sedan flyttar de till SB sidan vid förliga vanterna. Vad som de hittar där vet vi naturligtvis inte ännu men som det ser ut så blir nog Albanus på varvet till början av det nya året.

Kristian

Elin, Tero, Putin och förstapriset. Foto Rasmus Olin

Tall Ships' Races Baltic 2009 – Cruise in Company

Vi på Albanus startade från S:t Petersburg med lätta hjärtan. Vi hade precis vunnit etappseglingen från Gdynia till S:t Petersburg och alla var nöjda med sina prestationer. Å andra sidan kändes det ledsamt, som om det bästa redan varit förbi. Där misstog vi oss big time.

Från S:t Petersburg till Åbo hölls den så kallade Cruise in Company, dvs. att det gavs möjlighet till båtbyte samt mera ledig segling efter den stressiga tävlingsseglingen. Detta var ett gott tillfälle att bekanta sig med nya människor och bara allmänt socialisera, vilket är ett av Tall Ships' viktigaste syften anser vi. Perioden av Cruise in Company var troligtvis den mest händelserika av alla, med alla sina fuffens, i sjönkastanden med mera. Trots det tycker vi att själva racet var bäst.

Vi fick också lära oss konsekvenserna av missbedömningar inom förtöjning till annan båt. Inom loppet om några veckor hade Albanus blivit påkörd rekordmycket, många fler gånger än tidigare. I S:t Petersburg skedde den första olyckan då Seute Dern inte hade en aning om Neva-flodens styrka. De åstadkom stora svarta ränder på styrbordssidan och kaptenen Tero llus var avsevärt förbannad. Den andra olyckan ägde rum i Kotka och orsakades av Maybe som inte hade full koll på sin för. Vi hämnades dock genom att skänka dem kräftskalet i smyg. De kan hittas i Maybes utrustningslåda, dvs. om besättningen inte ännu har hittat källan för den hemska stanken. Men skräckens timmar var ej över för Skibladner II hade en överraskning planerad för oss i Stor-Pellinge. De hade för avsikt att för-

Säkerhetsgenomgång.

Johanna rakar styrman Otto.

Besättningen solar. Foto Ida Lehtovaara

Julia och Albert.

Henrik, Johanna, Emmy, Elin och Peter ombord.

töja vid sidan om oss men kom in konstigt och började svänga på tok för sent vilket framstod som skador på bogspröret.

Cruise in Company var ganska avspänt och behagligt. Vi förtöjde varje kväll vid någon ö i skärgården och så gällde grillning, simning, bastubad och partaj. En stopp var i Sandskär och där hade vi beachparty med Utopias – en liten dansk b-klass segelbåt – besättning. Den kvällen var väldigt lyckad och vi hade god mat med massa kubb- och fotbollsspel. Eftersom vi hade ankarförtöjt måste vi ro fram och tillbaks allt emedan vi behövde något från båtarna och dessutom hade vi kontakt via walkie-talkies:

Utopia. Foto Ida Lehtovaara

Skärgårdshamn. Foto Ida Lehtovaara

Albanus seglar mot Åbo i TSR. Foto Ida Lehtovaara

"Albanus, Albanus, Albanus this is beachparty, beachparty, beachparty!"

Enligt idén i Cruise in Company, bytte vi och Johanna Hartikainen, en annan prentis, båt från Albanus till Utopia. Det var intressant eftersom vi fick lära oss allt om hur man seglar en 10 meter lång gaffelketch. Den var olik Albanus! Vi seglade en dag med dem och när vi kom fram till den överenskomna förtöjningsplatsen i Tostholm fick vi se Jens Krogh som hade kört på grund. När vi kom seglandes hade de provat allt de kunde och hade larmat sjöbevakningen för att dra loss dem, men sedan kom någon på att testa en teknik som hade setts i Pirates of the Caribbean, dvs. gunga båten från styrbord till babord. När de fått en tillräckligt stor rörelse till stånd, lossnade båten från stenarna! Alla jublade och så fick endel faktiskt händelsen på band!

På väg till Åbo stannade vi i Högsåra för att få smaka på de ökända bakelserna i Farmors Café. Den härliga landsbygdsandan och kaninerna samt den oemotståndliga morotstårtan var vårt besväret att vara tvungen att rörlig. När vi sedan traskade tillbaka bestämdes det att det var dags att simma. Hopp från bogsprötsspetsen blev genast populärt! Till och med Ida som hade bestämt sig för att inte simma fick acceptera att när det var simning, simmades det vare sig man hade lust eller ej och oavsett om man hade simdräkt eller kläder på sig. Det var heller ej den första eller sista gången hon blev ikastad.

Så var det dags att infinna sig i Åbo. Alla fartyg skulle ha rapporterat om sin ankomst senast klockan 12 på torsdagen den 23.7.-09. Vi seglade in i Auraå sent på onsdagskvällen. De fyra dagarna i Åbo var både roliga och nedstämda. Den ledsna känslan slog till då man insåg att folk skulle börja hämta sig hemåt så småningom. Men Tall Ships' Races 2009 skulle vi komma ihåg med värme och glömma sommaren kommer att vara det sista vi gör! Tack till alla som var med!

Kaisa Ahonen med Ida Lehtovaara

Fakta om Albanus

- Galeasen Albanus sjösattes i juli 1988 i Mariehamn på Åland. Albanus har byggts enligt bevarade ritningar till ett fartyg med samma namn, som byggdes på Äppelö i Hammarland år 1904. Skutan är byggd på kravell i åländsk furu och gran. Till bygget användes 600 stockar, 12 000 stycken smidda järnspikar och ca 1 500 stycken större bultar.
- Det var med galeaser och enmastade jakter, som grunden lades till dagens åländska sjöfart. Med dessa seglade bönder och skeppare ved och lantmannaprodukter till Stockholm, Åbo och Reval. Hundratalet galeaser fanns samtidigt i åländsk ägo och dessa så kallade ålandsskutor utgjorde tidvis ett dominerande inslag i Stockholms hamnbild. Över trehundra galeaser, jakter och större fartyg byggdes på Åland under en tid av 80 år från och med medlet av 1800-talet. Inget av dessa finns bevarat idag.
- Albanus har byggts av den ideella organisationen Skeppsföreningen Albanus rf. för att tillvarata och levandegöra denna viktiga del av vår gemensamma tradition och för att ge ett seglande skolskepp åt ungdomar. Också andra som vill uppleva vår vackra skärgård på en traditionell skuta skall kunna använda Albanus.

VILL DU BLI PRENTIS?

Albanus ungdomsgrupp Prentisarna söker nya medlemmar.

Skeppsföreningen ordnar varje sommar egna seglingar för ungdomar. Det är inte dyrt: du betalar endast för maten. Enda kravet är att du är minst 13 år. Under vintern arrangeras kurser och andra aktiviteter.

Vill du veta mer kontakta

Julia Hansson, tfn 04573428392, epost juliahansson_92@hotmail.com eller Sara Öberg, tfn 0400733627, sara.oberg@lyceum.ax

Det går också bra att ringa eller besöka kontoret, tfn 17545 kl 08-12, mobil 04570450073 eller mejla albanus@aland.net.

Albanus i Saggö naturhamn.

Utflykt till Boxö och Saggö

I augusti var vi på en oförglömlig utflykt i Ålands norra skärgård. Ålands Museum hade tillsammans med galeasen Albanus arrangerat en utflykt till Boxö och Saggö.

Tidigt en solig morgon samlades vi i Hamnsundet där Albanus väntade på oss. Mot den spegelblanka fjärden välkomnade hon och hennes besättning oss ombord.

När vi lämnade kajen och styrde fören mot Boxö tog den eminenta guiden och historiekännaren Kenneth Gustafsson över "rodret" och styrde oss genom den historiska skärgården.

Vår första anhalt var Boxö. Tillsammans med Kenneth promenerade vi längs den stenlagda vägen till lämningarna av det ryska batteriet från första världskriget. Ett imponerande och noggrant arbete utfört i en oländig terräng.

Väl uppe vid målet fick vi njuta av den underbara utsikten mot Norrhavet och pusta ut i det gassande solskenet. Efter en sådan strapats måste man beundra allt jobb som låg bakom uppbyggnaden av befästningen! Men vilket öde den fick gå till mötes!

Ombord igen fick vi njuta av en utsökt lunch serverad av den trevliga besättningen medan

Kenneth Gustafsson ger en målande beskrivning av händelserna på Saggö.

seglen hissades och vi styrde kosan mot Saggö. Stämningen ombord var avslappnande, den röda graniten lyste mot det spegelblanka havet – kan det vara bättre! Att dessutom kunna angöra vid en naturhamn med Albanus är något man sent kommer att glömma.

Vi vandrade upp för Saggös slipade klippor och fick åter igen känna av historiens vingslag.

Känslan att få glida ner i havet och svalka sig efter våra vandringar var obeskrivlig. Att både få ta del av vår historia i den rätta miljön och samtidigt bara få slappna av och njuta av allt vackert omkring oss gjorde vår utflyktsdag till ett vackert semesterminne.

Åsa Rosenberg & Lena Brenner

Baltic Sail Gävle Gävle Marinfestival

Albanus avgick från Berghamn torsdag 13/8 på eftermiddagen med fint seglarväder. Vi hade frisk nordlig vind och kunde segla för halv vind ända fram till midnatt men sedan dog vinden ut. Då var vi strax norr om Svartklubben och för att vi skulle hinna fram till Gävle inom utsatt tid - kl. 7.00 på fredag - var vi tvungna att starta upp maskin och köra via Öregrund.

Fredag kl. 8.00 deltog vi i skepparmöte och fick information om hur festivalseglandet skulle gå till. Medan festivalen pågick gjorde Albanus en segling med gäster - ca 20-30 per resa - varje dag och resten av dagen låg vi som öppet skepp då besökare fick komma ombord på Albanus. Seglarvädret var bra med varierande vindar ute på Ytterfjärden och det blev mycket segelmanövrerande och krävande för besättningen, men samtidigt spännande och trevligt för våra passagerare. Det måste ha varit en vacker syn från land när ett tiotal skutor seglade

och manövrerade på fjärden. Då vi låg som öppet skepp hade vi många besökare - vi räknade att vi hade sammanlagt ca femhundra besökare som alla fick ta del av Albanus historia och information om Åland. Festivalprogrammet var mycket lyckat enligt många besökare och detta tyckte också vi.

Albanus startade hemresan från Gävle på söndagkvällen kl. 18.00. Återigen hade vi bra seglarvind under den första delen av resan men vid midnatt blev det hård sydost vind och vi beslöt att gå via Öregrund för att sjöarna blev för grova. Efter ett par timmars motorkörande kunde vi hissa seglen på nytt och eftersom vinden vred till syd-sydväst kunde vi motorsegla hem till Sjökarveret där vi förtöjde vid 14-tiden på måndagen efter en mycket lyckad resa. Tack Rasmus, Kiku och Henrik för er fina insats!

Lars Berthén

Stiftelsen Hilda och Gustaf Eriksons samt Gustaf Adolf Eriksons understödsfond

bekostar årligen kursavgiften för två åländska ungdomar som deltar i utbildningen på den **danska fullriggaren Georg Stage!**

Kursen börjar varje år i april och avslutas i september.

Inträdeskravet till kursen är att man fyllt 17 1/2 år.

Mer upplysningar ges av
ordförande Gun Erikson-Hjerling, Mariehamns Rederiaktiebolag, tfn 27110
Catrin Palmqvist nirtac1@hotmail.com
Heidi Uotila, epost heidi.uotila@aland.net
eller Skeppsföreningen Albanus, tfn 17545.

**Välkommen till Sjökvarteret
– Ålands hantverkscentrum
med museum, träbåtvarv- &
skeppsbygge**

Foto © Sjökvarteret

Skepps- & båtbyggerimuseet samt båtvarvet öppet året om.
15/6 – 15/8: alla dagar 10 – 18. Ring 16033 för info & guide.

Evenemang 2010

Lördag 17/4 Sjökvarteret möter våren - Tjärmarknad och öppna skutor

13 – 18/7 Ålands Sjödagar

Skutträff i Föglö, Degerby 13/7

Kappsegling för traditionella segelfartyg och storbåtar Degerby –

Sjökvarteret 14/7

Kappsegling för bruksbåtar lördag 17/7

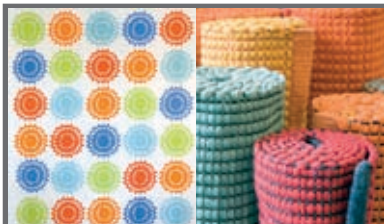
17 – 18/9 Skördefest med Fiskmarknad

ÖKOR TILL SALU!

Sjökvarteret säljer två ökor (3,87 m L) byggda 2009.

Sjökvarteret AX-22100 Mariehamn, Åland

Tfn 018-16033, 040 5283899, fax 018-16034, info@sjokvarteret.com

SALT

KONSTHANTVERK

Sjökvarteret, 22100 Mariehamn. Tel+358(0)18 21505
www.salt.ax

VÄLKOMMEN TILL SALT

SALT är ett levande hantverkshus
med butik och ateljéer i Sjökvarteret
i Mariehamn. Hos oss hittar du
handgjorda föremål i textil, silver,
keramik, trä och järnsmide, och
du träffar alltid någon av oss
konsthantverkare i butiken.

Specialist på marinförsäkringar

Ålandsvägen 31, 22100 MARIEHAMN
Tel 29 000, marine@alandia.com

GULDVIVA™

I Hamn

HALSBAND & ÖRHANGE

I Hamn, ett smycke i antikbehandlat 925 sterling silver.

Formgiven av oss.

Inspirerad av den åländska sjöfarten.

Jul- och Nyårshälsning 2009

I skrivandets stund ligger Albanus på varv och genomgår underhållsarbete i bordläggningen. Seglotionssäsongen har varit god med många spännande seglingar och en första placering i Tall Ships Race – vilket är en riktigt betydelsefull händelse för Albanus! Ett stort tack till medlemmar, besättningar, anställda, frivilliga talkoarbetare och styrelsen, som alla medverkat till att året 2009 blivit lyckat för Albanus!

**En riktigt God jul och Gott nytt År
önskar
ordförande Lars Berthén**

www.albanus.ax
e-post: albanus@aland.net